

RÄDDNINGSTJÄNSTEN MJÖLBY

Olycksundersökning Brand i flerfamiljshus

[REDACTED], Boxholm

Handläggare: Jonny Glad

DOKUMENTINFORMATION

Ärende:	Olycksundersökning brand i flerfamiljshus
Handläggare:	3, Jonny Glad
Kvalitetsgranskare:	JF, Jan-Erik Forsén
Räddningstjänsten i Mjölby, diarienummer:	160316-003
Händelse: Brand som från startlägenheten spridit sig genom konstruktionen. Branden var mycket svårsläckt och byggnaden fick stora brand- rök- och vattenskador. Onsdagen den 2016-03-16 klockan 06:05	

Version	Datum	Utgåva	Handläggare	Kvalitetsgranskare
1	2016-09-19	Olycksundersökning	3	JF

Bilagor

1. Insatsrapport: 2016A00184

Inledning

Anledning till undersökningen

Olycksundersökningen är utförd enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Olyckan faller under räddningstjänstens fastställda kriterier för olycksundersökning nivå 2, eftersom brandens spridning och förlopp var ovanliga och oväntade, samt för att fastigheten fick mycket omfattande skador.

Händelsen krävde också en omfattande räddningsinsats med stor personalåtgång.

Denna rapport kommer att visa den troliga orsaken till olyckan samt redovisa hur räddningstjänstens arbete på olycksplatsen utfördes. Rapporten presenterar även förslag på hur räddningstjänsten, tillsammans med andra aktörer kan förbygga att liknande händelser inträffar i framtiden.

Olycksundersökningen syftar inte till att ligga som underlag i rättsliga sammanhang mellan externa parter eller avgörande om ansvarsförhållanden.

En kopia av olycksundersökningen kommer att skickas till de aktörer som Räddningstjänsten i Mjölby anser ha gagn för den i sin verksamhet.

Metod

Insamlandet av uppgifter rörande olyckan har skett genom:

- Granskning av dokumentation rörande olyckan, se bilagor.
- Samtal med insatspersonal som var på plats.
- Samtal med polisens tekniska utredare.
- Samtal med ägare av fastigheten.

Byggnad/Objekt

Den drabbade fastigheten har adress: [REDACTED] i Boxholm. Fastigheten inhyser 5st lägenheter varav den största om 160m² upptar hela bottenvåningen. Våning två och tre består av två lägenheter vardera och ovanför dessa löper en låg, osektonerad krypvind.

Fastigheten är byggd omkring 1929 och har genom åren genomgått ett otal ombyggnationer och renoveringar. En ganska omfattande ombyggnation ägde rum under åren 89-90. På grund av husets ålder och de otaliga ombyggnationerna råder stor variation på vilka olika byggmaterial som använts i huset. De ursprungliga innerväggarna bestod av Tretex-skivor, men dessa har under årens gång byggts över eller ersatts av gips. Bjälklag mellan våningar är isolerade med sågspån och har även dessa modifierats under årens lopp, så på vissa ställen återfinns därför dubbla bjälklag. Husets stomme utgörs av trä med en fasadbeläggning av puts. Takstolar är också tillverkade av trä medan takbeläggningen utgörs av tegel-/betongpannor. På takets sydöstra sida finns ett par tak-/fönsterkupor. Ytterskiktet på dessa utgörs av plåt.

Förlopp

Upptäckt och personers agerande

Branden upptäcktes av en förbipasserande privatperson strax efter klockan 06:00. Personen har efter upptäckt och larmslagning till SOS Alarm börjat varsko de boende i fastigheten om branden, varför vissa hunnit utrymma innan räddningstjänstens ankomst. Innehavaren till lägenheten där branden startade var dock inte hemma och när ingen öppnade dörren drogs slutsatsen att någon kunde vara kvar i lägenheten. Denna information lämnades till SOS Alarm.

Räddningstjänstens agerande

Station 242-5600 (Boxholm) och Station 242-5000 (Mjölby) mottog larm om ”brand i byggnad” klockan: 06:05. De inledningsvis larmade resurserna var 5610 - Släckenhets, 5640 – Tankenhets, samt 5080 – Ledningsenhet. Då informationen från SOS Alarm gällde att ingen öppnade dörren till brandlägenheten blev den inledande ordern till räddningsmannskapet ”livräddning genom rökdykning”. 5610 ankom brandplatsen klockan 06:17 och påbörjade omedelbart inträngning av brandlägenheten. Ytterdörren var inte låst, varför man snabbt kunde komma in och konstatera att lägenheten var tom. Under tiden som rökdykarna genomsökte lägenheten kunde befälet på 5610 evakuera de som ännu inte kommit ut från övriga lägenheter i fastigheten.

När brandlägenheten konstaterats tom kunde rökdykarna koncentrera sig på branden. Den vekade ha startat någonstans framför soffan i stora rummet. I rummet fanns ett egenhändigt hopsnickrat bord bestående av gamla lastpallar. Detta tillsammans med soffan och annan möblering medförde stor brandbelastning på lägenheten när de väl fattat eld. Branden hade därefter hunnit sprida sig innanför innerväggar samt ner i golvet framför soffan. Rökdykarna kunde snabbt slå ner de öppna lågorna inne i lägenheten, men spridningen i väggar och golv visade sig vara väldigt svårt att komma åt.

I samband med att rökdykarna började släcka invändigt i fastigheten med vatten startades en övertrycksfläkt för att kunna ventileras ut värme, vattenånga och brandgaser ur lägenheten. När man efter en stunds släckning konstaterat att branden fortsatte i konstruktionen valde man att stoppa fläkten för att den inte skulle medverka i spridningsförloppet.

Klockan 07:00 beslöt 5080 att kalla ytterligare personal till platsen och 5010 – Släckenhets, samt 5030 – Höjdenhets larmades från Mjölby. I tillägg till detta ringdes också ledig personal från Räddningstjänsten i Boxholm in och dessa kunde medföra 5630, ytterligare en höjdenhets, till platsen. Branden hade nu spridit sig genom golvet och fick bekämpas både uppe ifrån startlägenheten samt genom taket från lägenheten under.

Klockan 08:31 beslutades att pågående personal i Mjölby skulle avlösa mjölbystyrkan på plats. I samband med detta kom också 5020 – Släckenhets till platsen och avlöste 5010 som kunde återgå till Mjölby. 5010 Kunde sedan bemannas med inringd personal för att hålla beredskapen i Mjölby.

När den pågående personalen kommit på plats var man tillräckligt med folk för att kunna gå upp ett steg i organisation. Befälet på 5080, d.v.s. Räddningsledaren avlöstes och en Skadeplatschef kunde också utses. Detta gjorde att 5080 kunde fokusera på samverkan med bl.a. media och miljökontoret medan Skadeplatschefen fick ansvar för släckningsarbetet. Rökdykning med friläggning av innerväggar och tak/golv pågick då i både startlägenheten samt lägenheten under.

Runt klockan 09:00 skvallrade kraftig rökutveckling vid takfoten om att branden spridit sig till vinden. Försök att få bukt med branden på vinden med hjälp av skärsläckare från höjdfordon gjordes, men det gav ingen märkbar effekt. I stället togs beslut om att göra en begränsningslinje genom att såga ett tvärsnitt tvärs över hela taket i syfte att stoppa spridningen över vinden till den ej ännu brandpåverkade delen av fastigheten. Denna taktik visade sig fungera och tvärsnittet, som kunde göras från två håll med hjälp av både 5030 och 5630, gjorde att branden stoppades.

De många simultana insatserna, (rökdykning på två fronter samt håltagning från två håll) gjorde att det blev väldigt stor åtgång på andningspaket. Detta löstes genom att en ordonans/depå utsågs som kunde åka i skytteltrafik mellan brandplatsen och Mjölby brandstation för leverans och laddning av andningspaket. Denna ordonans ordnade också så att personalen på plats fick ut mat, vatten och kaffe.

Klockan 11:00 fick Miljökontoret i Boxholm kommun i uppdrag att kontrollera så att inte släckvattnet från branden förorenat dagvattenledningar och brunnar. Någon större förorening förelåg inte. Vi denna tidpunkt var branden under kontroll, men man fick fortsätta med friläggning av konstruktionen ytterligare några timmar för att komma åt glödhärdar som pyrde här och där.

Slutgiltigt beslut om avslutad räddningsinsats togs klockan 14:00. Då beslutades också om bevakning av brandplatsen för ägarens räkning fram till midnatt då fastighetsägaren själv kunde ta över bevakningen. Boxholms kommun hade också då inlett arbetet med att försöka hitta evakueringslägenheter åt de boende i fastigheten, då de ej kunde flytta tillbaka fören fastigheten genomgått ett omfattande sanerings- och renoeringsarbete.

Totalt var 27 st. räddningsarbetare involverade i räddningsarbetet.

Orsak

Polisen genomförde en teknisk undersökning efter branden. Området där branden startat var emellertid så utbrunnet och uppbrutet att den undersökningen inte kunde kasta något ljus över brandens uppkomst. Lägenhetsinnehavaren berättade dock att han på/ vid bordet har haft elektronik i form av dator och mobiltelefon på laddning. Erfarenheten säger att elektronik då och då startar bränder på grund av upphettning vid laddning. I synnerhet om de är defekta på något sätt. Polisen har inte hittat några rester som pekar på att det är denna elektronik som startat branden, men drar ändå slutsatsen att så har varit fallet, då lägenhetsinnehavaren inte varit hemma på hela natten, samt för att branden har startat precis på den plats där elektroniken låg på laddning. Att det funnits mycket lättantändligt material på platsen har gjort att brandförloppet varit snabbt när väl antändningen uppstått.

Anledningen till den ovanliga spridningen får tillskrivas de många renoveringar och ombyggnationer fastigheten genomgått under årens lopp. Såväl golv som väggar har i olika omgångar byggts om och byggts på, så att det har skapats luftspalter, håligheter och andra dolda utrymmen där glöd och varma brandgaser kunnat spridas och antända på flera ställen. En del av de gamla innerväggarna har varit klädda med skivor av Tretex, ett material som till skillnad mot gips brinner mycket lätt. I inledningen av insatsen användes också övertrycksfläkt för att skapa en bra miljö för de första rökdykarna som gick in i fastigheten. Den stängdes visserligen av efter ett tag, men den kan ha medverkat till att trycka varma brandgaser in i dolda håligheter i konstruktionen.

Slutsatser/Erfarenheter

- Det har varit mycket personal inblandade i olyckan på olika sätt. Anledningen till att så mycket personal var tillgänglig, berodde på att branden startade strax före ett skiftbyte hos räddningsstyrkan i Mjölby och en del av dem som skulle gått hem kunde stanna på övertid. I tillägg till detta har ett antal lediga medarbetare kunnat nås via telefon och har också kunnat ansluta på övertid.
Man kan dock inte räkna med att lediga medarbetare alltid kan ansluta på kort varsel, varför man kan blivit tvungen att kunna klara av en liknande insats med betydligt mindre manskap.
- En mycket viktig funktion som snabbt kom till stånd under insatsen var depåresursen som säkerställde att materiel, främst i form av rökskydd/ andningspaket fanns tillgängligt. Detta är en resurs som det normalt inte finns bemanning till, utan detta löstes tack vare ovanstående punkt.
- I inledningsskedet användes en övertrycksfläkt för att ventilerar ut värme och brandgaser för att på så sätt skapa en säkrare och enklare miljö för rökdykarna att arbeta i. Detta sker normalt på rutin och påverkar normalt inte brandförloppet mer än på ett försumbart vis. I det aktuella fallet är det dock möjligt att övertrycket som skapats med hjälp av fläkten har bidragit till att påskynda spridningen av branden i alla de luftspalter, håligheter och dolda utrymmen som fanns i fastigheten.
- När tillräckligt med personal fanns på platsen kunde en Skadeplatschef utses, vilken gjorde att befälet på 5080 d.v.s. Räddningsledaren kunde koncentrera sig på samverkan. Detta är mycket bra, då denne annars har fullt upp med att leda insatsen. Detta gör i sin tur att samverkan med andra aktörer, något som är mycket viktigt för att koordinera komplicerade insatser, ibland kan bli lidande.

Räddningsledaren intervjuas av media. Även andra aktörer pockar ofta på räddningsledarens uppmärksamhet.

Åtgärdsförslag

Räddningstjänsten i Mjölby, för att inte bidra till-, eller skynda på brandspridning i ett objekt.

- Tänka oss för en extra gång när övertrycksfläkt ska användas för ventilering av värme och brandgaser. I synnerhet i träbyggnationer.
- För att åstadkomma ovanstående: Öva mera.

Räddningstjänsten i Mjölby, för att tillse att även komplicerade insatser inte fördröjs och kan pågå över tid. Även om det innebär att extra materiel måste fraktas till platsen.

- Skapa en rutin för ordonans-/ depåfunktion, som inte bygger på att dygnsledig personal eventuellt kan gå i tjänst och fylla denna funktion.

Sändlista

Följande aktörer sändes en kopia av olycksundersökningen.

- MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Fastighetsägaren

Mjölby, 2016-09-19

Handläggare: Jonny Glad, Brandman

Räddningstjänsten Mjölby